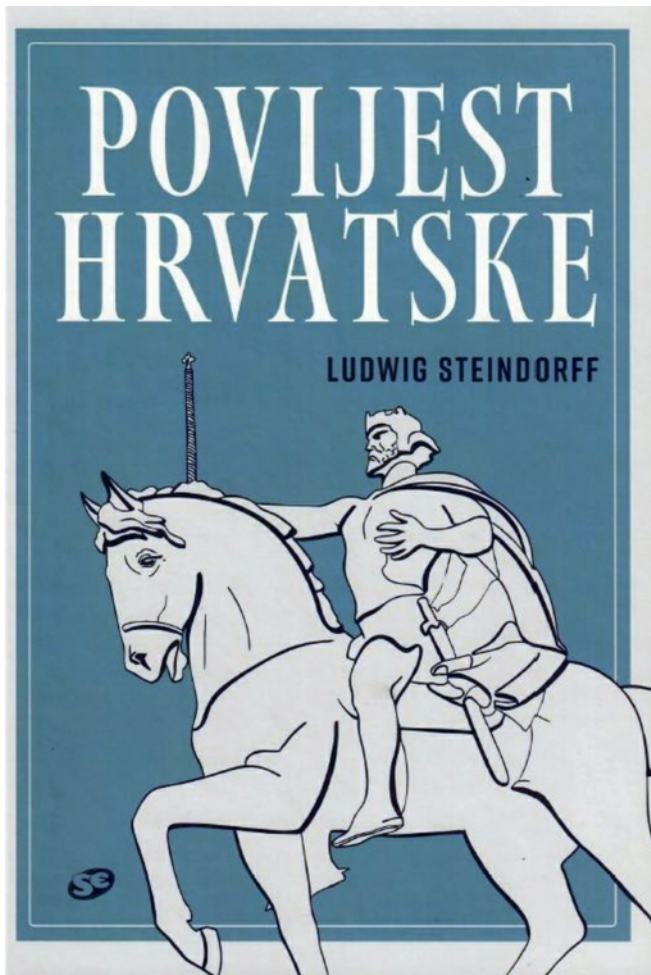


# Ludwig Steindorff, POVIJEST HRVATSKE

## *Sinergija objektivnosti i europskoga konteksta u standardnom djelu hrvatske historiografije*

**PREPRINT**

Knjiga *Kroatien - Von Mittelalter bis zur Gegenwart* njemačkog povjesničara prof. dr. **Ludwiga Steindorffa** već se dva desetljeća smatra standardnim djelom za razumijevanje hrvatske povijesti u njemačkoj akademskoj i kulturnoj javnosti. Peto, dopunjeno i revidirano izdanje hrvatskog prijevoda, objavljeno 2025. u nakladi Srednje Europe s novim naslovom: *Povijest Hrvatske*, predstavlja važan doprinos domaćoj historiografiji. Nakladnik, specijaliziran za povijesna i filološka izdanja, time je učvrstio svoju poziciju kao ključna institucija za objavljivanje znanstvenih radova visoke kvalitete.



Steindorff, istaknuti stručnjak za povijest Istočne i Jugoistočne Europe te dugogodišnji profesor na Sveučilištu Christian-Albrecht u Kielu, donosi precizan i analitičan pogled na hrvatsku prošlost – od ranosrednjovjekovne državnosti do hrvatskog osamostaljenja i integracije u euroatlantske strukture. Najnovije izdanje obuhvaća razdoblje do sredine 2025. godine.

Prevoditelji Srećko Lipovčan, Renata Steindorff-Andrun i Karlo Andlar osigurali su terminološki usklađen i stilski iznimno čitljiv prijevod, čime je hrvatskim čitateljima omogućeno potpuno razumijevanje autorovih komparativnih i analitičkih uvida.

Autor sintezu započinje određivanjem geografskih i geopolitičkih okvira hrvatskog prostora, ističući nužnost integriranja hrvatske povijesti u širi europski kontekst. Njegov pristup počiva na komparativnosti, izbjegavanju nacionalnih mitologija i

odbacivanju ideoloških interpretacija.

Iako naslov najavljuje srednjovjekovni fokus, autor analizu širi i na antičko razdoblje, koje smatra temeljem kasnije etnogeneze. U tumačenju etnogeneze Hrvata zauzima uravnoteženo stajalište – prihvaća mogućnost neslavenskog podrijetla imena, ali naglašava da je slavenizacija bila ključna za oblikovanje hrvatskoga identiteta. U analizi

razdoblja od 7. do 12. stoljeća, Steindorff slijedi spoznaje hrvatske historiografske tradicije (Klaić, Šišić, Macan, Pavličević). Posebno ističe kontinuitet koje su institucijanakon 1102. održale svijest o političkoj autonomiji, što povezuje s kasnijim procesima stvaranja moderne hrvatske države.

Peto izdanje donosi i interpretaciju razdoblja nakon 2013., kada je Hrvatska pristupila Europskoj uniji. Steindorff pritom ističe da su temeljna pitanja hrvatske politike danas usmjerena ne na identitet i opstanak države, već na njezinu ulogu i razvoj unutar Europske unije u kontekstu globalnih neizvjesnosti nakon 2022. godine. Knjiga uključuje širok raspon izvora i literature, a autor se ne ustručava otvoreno analizirati osjetljive teme poput položaja Hrvatske u Kraljevini Jugoslaviji, sloma NDH, karaktera jugoslavenskog socijalizma ili procesa koji su vodili do raspada Jugoslavije i osamostaljenja Hrvatske. Njegov pristup ostaje kritičan, uravnotežen i metodološki moderan.

Jedan od najvrjednijih aspekata knjige jest poglavlje o glagoljaškoj pismenosti, koje Steindorff izdvaja kao jedno od temeljnih obilježja hrvatskoga srednjovjekovna identiteta. Time njemačkoj znanstvenoj javnosti približava kulturni fenomen koji je izvan Hrvatske slabo poznat.

Također naglašava snažne veze hrvatskih zemalja sa zapadnoeuropskim kulturnim i crkvenim središtima, posebice u srednjem vijeku. Razvoj dalmatinskih komuna i urbanizacija Slavonije pod utjecajem Ugarske prikazani su kao važni elementi formiranja hrvatskoga identiteta u okviru zapadnoeuropske kulturne tradicije.

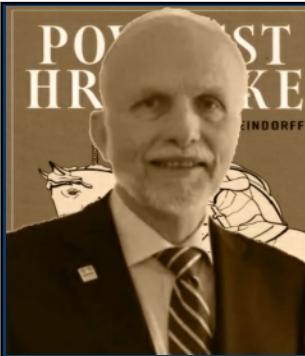
U razmatranju razdoblja osmanskih prodora Steindorff daje poseban naglasak povezanosti hrvatske i bosanske povijesti, što drži ključem za razumijevanje političke i vojne dinamike jugoistočne Europe. Podsjeća da je njemačka publika s hrvatskom poviješću slabo upoznata, osobito jer prije njegova rada nije postojala suvremena sinteza na njemačkom jeziku (izuzetak je starije djelo Rudolfa Kiszlinga).

Razdoblje 19. i 20. stoljeća Steindorff interpretira u okviru modernizacijskih procesa i formiranja građanskoga društva. Hrvatsko proljeće (1967.–1971.) analizira kao reformni pokret koji je težio nacionalnoj afirmaciji, a ne kao puki izraz nacionalizma. U njemu prepoznaje važnu preteču kasnijih demokratskih i državotvornih procesa.

*Kroatien - Von Mittelalter bis zur Gegenwart* služi kao sveučilišni udžbenik na njemačkom govornom području, ali je namijenjen i široj kulturnoj i stručnoj publici zainteresiranoj za Hrvatsku. Djelo objašnjava oblikovanje hrvatskih povijesnih teritorija, promjene etničke i kulturne strukture stanovništva te utjecaj različitih političkih sustava – od Bizanta i Osmanskoga Carstva do Habsburške Monarhije i jugoslavenskih državnih okvira – na hrvatsku povijest.

Steindorff sustavno smješta hrvatsku povijest u europski kontekst, naglašavajući njezine veze sa zapadnoeuropskom urbanom kulturom, Rimokatoličkom Crkvom i srednjoeuropskim političkim prostorima.

Popis literature na stranim jezicima uvršten u knjigu omogućuje čitatelju uvid u međunarodne radove o hrvatskoj povijesti, čime dodatno povećava njezinu istraživačku vrijednost. U najnovijem izdanju autor analizira i hrvatsku ulogu u EU i NATO-u, zaključujući da je Hrvatska učvrstila svoj položaj u obje organizacije, ali da se nalazi pred izazovima globalno nestabilnog svijeta.



*Ludwig Steindorff rođen je 7. veljače 1952. u Hamburgu. Studirao je povijest, slavistiku i germanistiku u Heidelbergu i Zagrebu. Doktorirao je 1981. na Sveučilištu u Heidelbergu, gdje je obranio disertaciju iz područja slavistike i povijesti, a znanstveno se usavršavao i na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Od 1981. do 1997. radio je kao znanstveni suradnik, a potom kao docent i izvanredni profesor na Sveučilištu u Münsteru. Od 2000. do 2017. bio je redovni profesor i predstojnik Odsjeka za istočnoeuropsku povijest na Sveučilištu u Kielu, gdje je vodio i kolegij Povijest Hrvatske. Od 2017. djeluje kao profesor emeritus. Njegov se istraživački rad usredotočuje na povijest Istočne i Jugoistočne Europe, pri čemu posebnu pozornost posvećuje srednjovjekovnoj i modernoj povijesti Hrvatske, religijskoj povijesti i kulturi sjećanja. Uz sintezu hrvatske povijesti, autor je i jedine znanstveno utemeljene monografije o Hrvatskom proljeću. Godine 2019. odlikovan je Počasnom medaljom Sveučilišta u Kielu, a iste mu je godine Sveučilište u Splitu dodijelilo počasni doktorat.*

### **Zusammenfassung:**

Das Werk *Kroatien – von Mittelalter bis zur Gegenwart* von Prof. Dr. Ludwig Steindorff bietet eine umfassende, methodisch reflektierte Synthese der kroatischen Geschichte von der Antike bis in die Gegenwart. Auf der Grundlage eines konsequent komparativen Ansatzes integriert der Autor die politischen, gesellschaftlichen und kulturellen Entwicklungen Kroatiens in den breiteren europäischen Kontext und vermeidet dabei nationale oder ideologische Engführungen. Besonderes Augenmerk legt Steindorff auf die frühmittelalterliche Staatlichkeit, die kulturelle Bedeutung der glagolitischen Schrifttradition sowie die komplexen Transformationsprozesse der Moderne, einschließlich der politischen Dynamiken im 19. und 20. Jahrhundert und der staatlichen Neugründung nach 1991. Die aktualisierte Ausgabe umfasst zudem die Phase nach dem EU- und NATO-Beitritt Kroatiens und analysiert dessen Positionierung in einem zunehmend instabilen globalen Umfeld. Das Werk stellt damit sowohl ein zentrales Referenzmedium der internationalen Kroatiensforschung als auch ein bedeutendes Bindeglied zwischen mitteleuropäischer und südosteuropäischer Historiographie dar.

*Ivica Košak*

**PREPRINT**

### **Izvor:**

• Drugo izdanje prve sinteze hrvatske povijesti pisane i objavljene na njemačkome: <https://matis.hr/novosti/drugo-izdanje-prve-sinteze-hrvatske-povijesti-pisane-i-objavljene-na-njemackome/>

• KROATIEN - VON MITTELALTER BIS ZUR GEGENWART, Hrvatska - od srednjovjekovlja do naših dana, 2. dopunjeno izdanje: <http://www.hkz-wi.de/naslovna/hrvatska-citaonica/kroatien-von-mittelalter-bis-zur-gegenwart.html>